

Asia: VN/33230/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1. Kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Hallitus esittää kahden vuosiviikkotunnin lisäämistä äidinkielen ja kirjallisuuteen 1. ja 2. vuosiluokalle. Äidinkielen opettajain liitto ry toteaa omassa lausunnossaan, että “erityisesti sellaista lukutaitoa, joka tukee luetun ymmärtämistä laajemmin, ei pelkästään vahvista mekaanista lukutaitoa” on kehitettävä. Myös Suomen sanataideopetuksen seura kannattaa suunnitellun tuntilisäyksen hyödyntämistä syventävän lukutaidon tukemiseen. Samalla haluamme muistuttaa sanataidekasvatuksen keinoista kielen ja kirjallisuuden opetuksessa sekä perusopetuksen yhteistyöstä sanataidekasvatusalan kanssa. Suunniteltu tuntilisäys nimittäin tarjoaisi hyvän mahdollisuuden yhteistyön lisäämiseen sanataidekasvatuksen ja perusopetuksen välillä. Yksi konkreettinen keino lisätä sanataidekasvatusta peruskoulussa olisi esimerkiksi sanataidekasvattajien vierailut oppitunneilla.

Sanataidekasvattajat ovat keskeisimpiä ammattilaisia lukutaitotyössä. Sanataiteen keinoin voidaan luoda pohjaa kielitaidon ja sanavaraston kehittymiselle. Sanataidekasvatus on avain esimerkiksi monilukutaidon kehittymiseen sekä kielellisen ilmaisun taitojen vahvistamiseen. Sanataidekasvatuksen menetelmillä voidaan lisätä myönteistä asennetta lukemista sekä kirjoittamista kohtaan sekä lisätä myös lukutaidon merkityksen ymmärtämistä. Sanataide menetelmänä sopii myös muiden aineiden opetukseen ja voi vaikuttaa positiivisesti oppimistuloksiin.

Sanataide on kirjallisuuden yleisötyötä, jossa lapset ja nuoret huomioidaan aktiivisina toimijoina, tekstien ja sisältöjen tuottajana, ei pelkästään valmiiden tekstien vastaanottajana. Sanataiteessa

kirjoitetaan monipuolisesti erilaisia tekstejä, tutustutaan kirjoihin ja kirjallisuuden lajeihin, tarinoidaan, lorutellaan, taiteillaan, runoillaan, esitetään ja leikitään kielellä. Sanataidekasvatuksen avulla opitaan toimimaan tekstien maailmassa.

Sanataidekasvattajat toimivat jo nyt yhteistyössä perusopetuksen kanssa. He muun muassa kehittävät lukemaan innostamiseen liittyviä menetelmiä ja opetusmateriaaleja sekä kouluttavat opettajia käyttämään sanataiteen menetelmiä. Konkreettinen keino lisätä sanataiteen työkaluja ja siten osaltaan myötävaikuttaa syvemmän lukutaidon kehittymiseen, on lisätä perusopetuksen opettajien vuosittaisiin koulutuksiin sanataidekoulutusta. Nykyisessä luokanopettajan koulutuksessa ei voi erikoistua sanataiteeseen kuten muihin taideaineisiin tai liikuntaan, eikä sanataidekoulutusta ylipäätään tarjota luokanopettajan opinnoissa huolimatta siitä, että sanataide mainitaan OPSissa, ts. sen opettamista edellytetään. Lisäkoulutus luokanopettajille on siis avainasemassa sanataiteen menetelmien jalkauttamisessa kouluihin. Myös luokassa pidetty sanataidepaja on opettajalle suunnattua perehdytystä, sillä hän voi oppia uusia menetelmiä samaan aikaan luokkansa kanssa.

Sanataiteen ammattilaisten johdolla tapahtuva sanataidemenetelmien käytön lisääminen johtaisi myös siihen, että erityisryhmille suunnattu pedagogiikka kehittyisi.

2. Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodosta tarkoituksen mukainen?

Ei lausuttavaa.

3. Muita huomioita esityksestä?

Ei lisättävää.

Pehkonen Ninni
Suomen sanataideopetuksen seura ry